2023 წ.

ოპერატიული ინფორმაცია

2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ (იანვარ-მაისი)

დოკუმენტი მომზადებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სამსახურის მიერ პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისისათვის მიწოდებული ოპერატიული ინფორმაციის საფუძველზე

2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის იანვარ-მაისის შესრულების მიმოხილვა სახაზინო სამსახურის ყოველთვიური ანგარიშგების საფუძველზე, საბიუჯეტო ოფისის მიერ გამოქვეყნდება არაუგვიანეს 2023 წლის 26 ივნისისა.

ბიუჯეტის ანალიზის განყოფილება

ელ-ფოსტა: pbo@parliament.ge

საქართველოს პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი, ივნისი, 2023 წ.

საქართველოს 2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ძირითადი მაჩვენებლების შესრულების მიმოხილვა

2023 წლის იანვარ-მაისში სახელმწიფო ბიუჯეტის **შემოსულობების** შესრულება **9,046.4** მლნ ლარს, წლიური გეგმის (21,914.2 მლნ ლარი) 41.3%-ს და 6 თვის გეგმის[1] (9,993.2 მლნ ლარი) 90.5%-ს შეადგენს, წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს კი 1,611.7 მლნ ლარით (21.7%-ით) აღემატება (შემოსავლების მნიშვნელოვანი მატების გავლენით).

გადასახდელების შესრულება **8,188.3** მლნ ლარს, წლიური გეგმის (21,880.1 მლნ ლარი) 37.4%-ს და 6 თვის გეგმის (10,002.0 მლნ ლარი) 81.9%-ს აღწევს, ხოლო წინა წლის იანვარ-მაისის მაჩვენებელს 1,007.8 მლნ ლარით (14.0%-ით) აჭარბებს.

2014-2023 წწ.შემოსულობებისა და გადასახდელების 5 თვის შესრულების მაჩვენებლები წლიურ გეგმებთან მიმართებით (მლრდ ლარი, %)

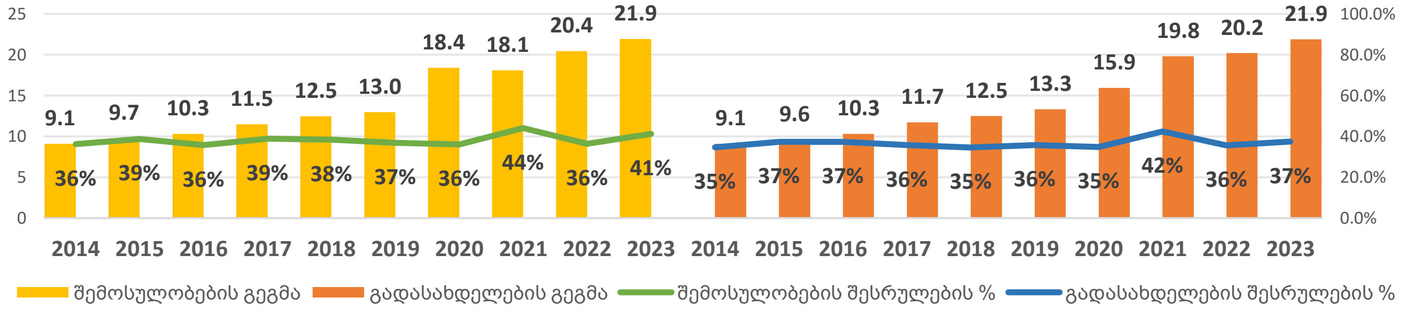

შესაბამისად, იანვარ-მაისში სახელმწიფო ბიუჯეტში მიღებული შემოსულობების და გადასახდელების შესრულების გათვალისწინებით, **ნაშთის ცვლილება** (დაგროვება) **858.0** მლნ ლარს შეადგენს. წლის დასაწყისისათვის დაზუსტებული ნაშთის მოცულობამ შეადგინა 1,247.5 მლნ ლარი, ხოლო 2023 წლის პირველი ივნისისთვის კი ნაშთი განისაზღვრა 2,105.5 მლნ ლარის ოდენობით.

2014-2023 წწ. 5 თვის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება (მლნ ლარი)

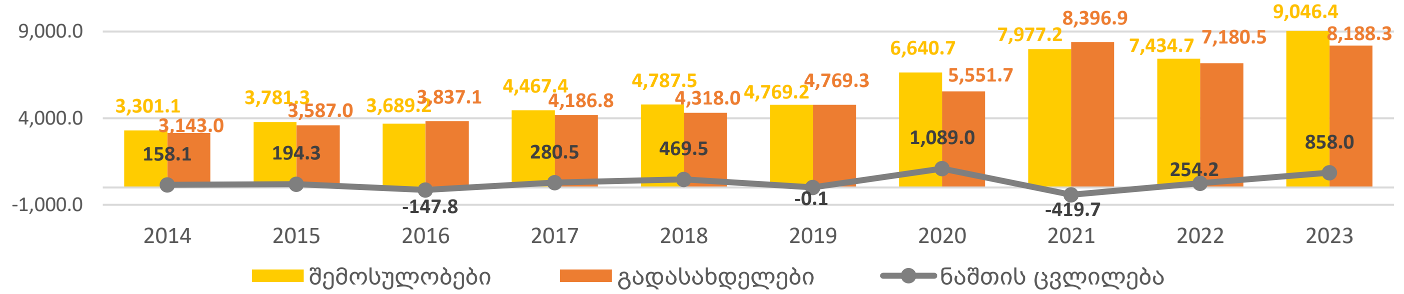

რაც შეეხება **შემოსულობების შესრულებას კომპონენტების მიხედვით,** 6 თვის გეგმის მიმართ შესრულების მაღალი მაჩვენებელი აქვს შემოსავლებს (92.5%), ვალდებულებების ზრდის კომპონენტი კარგი შესრულებით ხასიათდება (82.3%), ფინანსური აქტივების კლების კომპონენტი გამოირჩევა შედარებით დაბალი შესრულების დონით (76.1%), ხოლო არაფინანსური აქტივების კლების კომპონენტის შესრულება - 6 თვის გეგმის მხოლოდ 34.8%-ია.

გადასახდელების კომპონენტებთან დაკავშირებით, ხარჯებისა და ფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტები კარგი შესრულებით გამოირჩევა (6 თვის გეგმის შესაბამისად, 81.6% და 84.3%), შესრულების შედარებით მაღალი მაჩვენებელი აქვს არაფინანსური აქტივების ზრდის კომპონენტს - 6 თვის გეგმის 87.4%, ვალდებულებების კლების კომპონენტი კი შესრულების შედარებით დაბალი მაჩვენებლით ხასიათდება (71.9%).

დასახელება	2023 წლის გეგმა	6 თვის გეგმა	5 თვის შესრულება	5 თვე / 6 თვის გეგმა	დასახელება	2023 წლის გეგმა	6 თვის გეგმა	5 თვის შესრულება	5 თვე / 6 თვის გეგმა
შემოსულობები	**21,914.2**	**9,993.2**	**9,046.4**	**90.5%**	**გადასახდელები**	**21,880.1**	**10,002.0**	**8,188.3**	**81.9%**
შემოსავლები	17,619.9	8,518.5	7,883.7	**92.5%**	ხარჯები	16,335.2	7,991.5	6,524.0	**81.6%**
არაფინანსური აქტივების კლება	200.0	86.0	29.9	**34.8%**	არაფინანსური აქტივების ზრდა	3,881.3	1,334.2	1,166.5	**87.4%**
ფინანსური აქტივების კლება	450.0	158.5	120.6	**76.1%**	ფინანსური აქტივების ზრდა	445.1	91.9	77.5	**84.3%**
ვალდებულებების ზრდა	3,644.3	1,230.2	1,012.1	**82.3%**	ვალდებულებების კლება	1,218.5	584.4	420.4	**71.9%**

[1] 6 თვის გეგმა წარმოდგენილია 2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კვარტალური განწერის მიხედვით (ფინანსთა მინისტრის 2022 წლის 29 დეკემბრის №437 ბრძანება)

რაც შეეხება სახელმწიფო ბიუჯეტის **საოპერაციო სალდოსა** და **მთლიან სალდოს,** 2023 წლის იანვარ-მაისში სახელმწიფო ბიუჯეტის საოპერაციო სალდომ შეადგინა **1,359.8** მლნ ლარი, ხოლო მთლიანმა სალდომ - **223.2** მლნ ლარი.

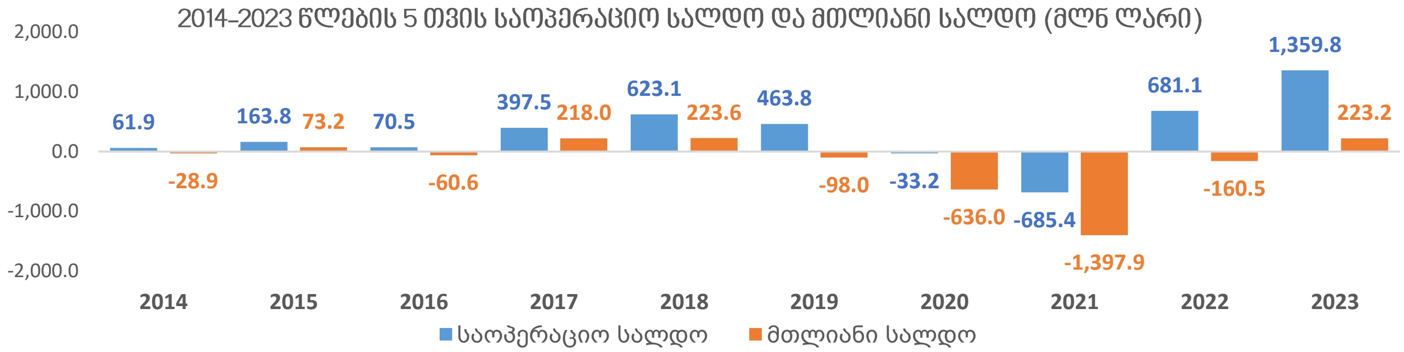

შემოსავლებში განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ყველაზე დიდი მაჩვენებლის, **გადასახადების** მიმოხილვა, რაზეც იანვარ-მაისში მიღებული შემოსავლების 88.2% და მთლიანი შემოსულობების 76.9% მოდის. კერძოდ, 5 თვეში მიღებული საგადასახადო შემოსავლები 6,956.1 მლნ ლარს, 6 თვის გეგმის 89.9%-ს და წლიური გეგმის 42.7%-ს შეადგენს, ყველა საგადასახადო შემოსავალი 6 თვის გეგმის მიმართ მობილიზების მაღალი დონით ხასიათდება და 83.9%-110.8%-ის ფარგლებში მერყეობს: განსაკუთრებით გამოირჩევა აქციზი, საშემოსავლო და დამატებული ღირებულების გადასახადები (შესაბამისად, 95.8% 92.8% და 86.6%), ხოლო იმპორტისა და სხვა გადასახადების სახით მიღებული შემოსავლები უკვე აჭარბებს შესაბამის საგეგმო მაჩვენებლებს (105.1% და 110.8%). გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით საგადასახადო შემოსავლების მოცულობა 1,191.1 მლნ ლარით (20.7%-ით) არის გაზრდილი, ძირითადად, საშემოსავლო და დამატებული ღირებულების გადასახადების, შესაბამისად 23.0%-იანი და 17.3%-იანი მატების გავლენით.

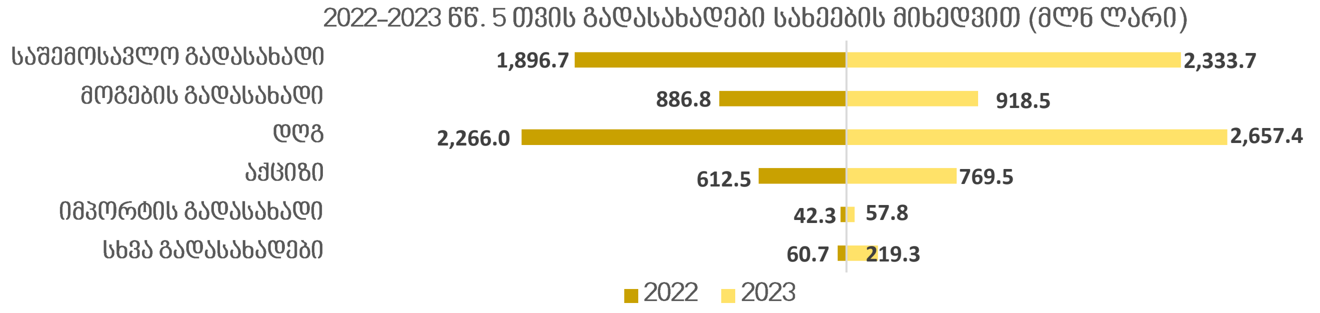

გადასახდელების ყველაზე დიდი კომპონენტის, **ხარჯების,** შესრულებამ იანვარ-მაისში შეადგინა 6,524.0 მლნ ლარი, 6 თვის გეგმის 81.6% და წლიური გეგმის 39.9%. ცალკეული სახეების მიხედვით ხარჯების შესრულებაში, 6 თვის გეგმასთან მიმართებით, შედარებით მაღალი მაჩვენებელი აქვს პროცენტისა (89.0%) და სოციალური უზრუნველყოფის (85.5%) მუხლებს, კარგი მაჩვენებლით გამოირჩევა სუბსიდიებისა (80.6%) და სხვა ხარჯების (81.7%) მუხლები, ხოლო შედარებით დაბალი შესრულების დონით ხასიათდება შრომის ანაზღაურების (76.8%) საქონლისა და მომსახურების (75.0%) და გრანტების (74.7%) მუხლებით გაწეული ხარჯები. გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით ხარჯების მოცულობა 649.8 მლნ ლარით (11.1%-ით) გაზრდილია, ძირითადად, პროცენტის (169.7 მლნ ლარით), აგრეთვე, სოციალური უზრუნველყოფისა (179.7 მლნ ლარით) და შრომის ანაზღაურების (131.9 მლნ ლარით) მუხლებით გაწეული ხარჯების მატების გავლენით.

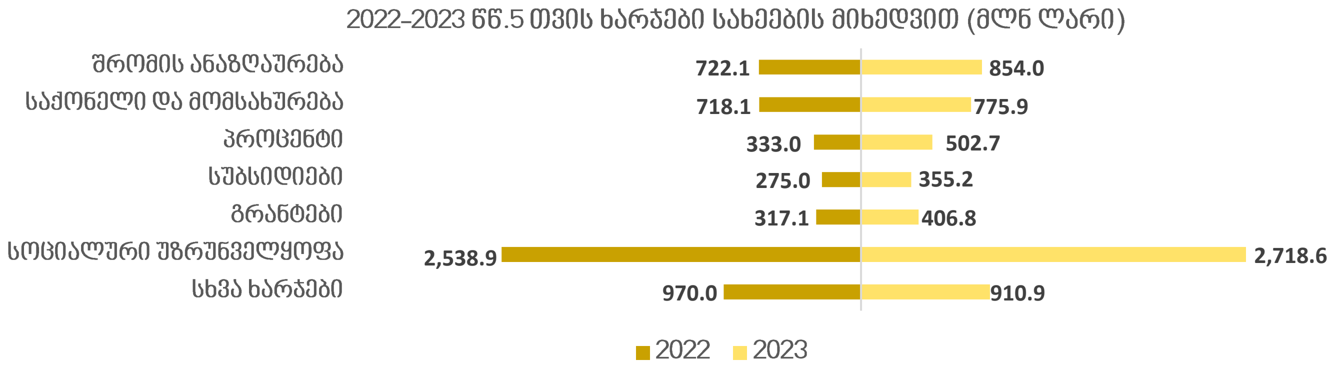

დანართები

დანართი 1: სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება (მლნ ლარი)

დასახელება	2021 წლის 5 თვის შესრულება	2022 წლის 5 თვის შესრულება	2023 წლის წლიური გეგმა	2023 წლის 6 თვის გეგმა*	2023 წლის 5 თვის შესრულება	2023 წლის 5 თვის შესრულება / 2023 წლის 6 თვის გეგმა		2023 წლის 5 თვის შესრულება / 2022 წლის 5 თვის შესრულება		2023 წლის 5 თვის შესრულება წლიურ გეგმასთან მიმართებაში %
						სხვაობა	%	სხვაობა	%-ული ცვლილება	
შემოსულობები	**7,977.2**	**7,434.7**	**21,914.2**	**9,993.2**	**9,046.4**	**-946.8**	**90.5%**	**1,611.7**	**21.7%**	**41.3%**
შემოსავლები	**4,704.2**	**6,555.3**	**17,619.9**	**8,518.5**	**7,883.7**	**-634.8**	**92.5%**	**1,328.4**	**20.3%**	**44.7%**
გადასახადები	**4,245.8**	**5,765.0**	**16,290.4**	**7,735.9**	**6,956.1**	**-779.8**	**89.9%**	**1,191.1**	**20.7%**	**42.7%**
საშემოსავლო გადასახადი	1,326.5	1,896.7	5,140.0	2,515.0	2,333.7	-181.3	92.8%	436.9	23.0%	45.4%
მოგების გადასახადი	552.9	886.8	2,000.0	1,095.0	918.5	-176.5	83.9%	31.7	3.6%	45.9%
დღგ	1,776.4	2,266.0	6,670.4	3,069.9	2,657.4	-412.5	86.6%	391.4	17.3%	39.8%
აქციზი	579.9	612.5	2,100.0	803.0	769.5	-33.5	95.8%	157.0	25.6%	36.6%
იმპორტის გადასახადი	32.0	42.3	130.0	55.0	57.8	2.8	105.1%	15.5	36.6%	44.4%
სხვა გადასახადები	-21.9	60.7	250.0	198.0	219.3	21.3	110.8%	158.6	261.4%	87.7%
გრანტები	**218.8**	**193.0**	**279.6**	**122.3**	**131.0**	**8.6**	**107.1%**	**-62.1**	**-32.1%**	**46.8%**
სხვა შემოსავლები	**239.6**	**597.3**	**1,050.0**	**660.3**	**796.7**	**136.4**	**120.7%**	**199.4**	**33.4%**	**75.9%**
არაფინანსური აქტივების კლება	**18.8**	**35.1**	**200.0**	**86.0**	**29.9**	**-56.1**	**34.8%**	**-5.2**	**-14.9%**	**15.0%**
ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით)	**37.5**	**35.3**	**450.0**	**158.5**	**120.6**	**-37.9**	**76.1%**	**85.3**	**241.9%**	**26.8%**
ვალდებულებების ზრდა	**3,216.7**	**809.0**	**3,644.3**	**1,230.2**	**1,012.1**	**-218.1**	**82.3%**	**203.1**	**25.1%**	**27.8%**
საგარეო	3,573.4	536.3	2,244.3	530.2	529.5	-0.7	99.9%	-6.8	-1.3%	23.6%
საშინაო	-356.7	272.7	1,400.0	700.0	482.6	-217.4	68.9%	209.9	77.0%	34.5%
გადასახდელები	**8,396.9**	**7,180.5**	**21,880.1**	**10,002.0**	**8,188.3**	**-1,813.6**	**81.9%**	**1,007.8**	**14.0%**	**37.4%**
ხარჯები	**5,389.6**	**5,874.2**	**16,335.2**	**7,991.5**	**6,524.0**	**-1,467.5**	**81.6%**	**649.8**	**11.1%**	**39.9%**
შრომის ანაზღაურება	670.9	722.1	2,236.7	1,112.1	854.0	-258.1	76.8%	131.9	18.3%	38.2%
საქონელი და მომსახურება	604.3	718.1	2,025.5	1,034.3	775.9	-258.4	75.0%	57.8	8.0%	38.3%
პროცენტი	387.8	333.0	1,201.0	564.6	502.7	-62.0	89.0%	169.7	51.0%	41.9%
სუბსიდიები	267.2	275.0	927.6	440.7	355.2	-85.5	80.6%	80.2	29.2%	38.3%
გრანტები	236.2	317.1	1,275.8	544.6	406.8	-137.8	74.7%	89.7	28.3%	31.9%
სოციალური უზრუნველყოფა	2,442.5	2,538.9	6,447.9	3,179.7	2,718.6	-461.1	85.5%	179.7	7.1%	42.2%
სხვა ხარჯები	780.7	970.0	2,220.7	1,115.5	910.9	-204.6	81.7%	-59.1	-6.1%	41.0%
არაფინანსური აქტივების ზრდა	**731.4**	**876.7**	**3,881.3**	**1,334.2**	**1,166.5**	**-167.6**	**87.4%**	**289.8**	**33.1%**	**30.1%**
ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით)	**158.7**	**42.9**	**445.1**	**91.9**	**77.5**	**-14.4**	**84.3%**	**34.6**	**80.7%**	**17.4%**
ვალდებულებების კლება	**2,117.2**	**386.7**	**1,218.5**	**584.4**	**420.4**	**-164.0**	**71.9%**	**33.6**	**8.7%**	**34.5%**
საგარეო	2,085.6	373.9	1,175.6	559.5	407.7	-151.8	72.9%	33.9	9.1%	34.7%
საშინაო	31.7	12.9	42.9	24.9	12.6	-12.3	50.7%	-0.2	-1.7%	29.4%
ნაშთის ცვლილება (+ დაგროვება / – გამოყენება)	**-419.7**	**254.2**	**34.1**	**-8.8**	**858.0**	**823.9**		**603.9**		

* 6 თვის გეგმა წარმოდგენილია 2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის კვარტალური განწერის მიხედვით (ფინანსთა მინისტრის 2022 წლის 29 დეკემბრის №437 ბრძანება)

დანართი 2: სახელმწიფო ბიუჯეტის ბალანსი (მლნ ლარი)

ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲔᲑᲐ	2021 ᲬᲚᲘᲡ 5 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ	2022 ᲬᲚᲘᲡ 5 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ	2023 ᲬᲚᲘᲡ ᲬᲚᲘᲣᲠᲘ ᲒᲔᲒᲛᲐ	2023 ᲬᲚᲘᲡ 6 ᲗᲕᲘᲡ ᲒᲔᲒᲛᲐ*	2023 ᲬᲚᲘᲡ 5 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ	2023 ᲬᲚᲘᲡ 5 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ / 2023 ᲬᲚᲘᲡ 6 ᲗᲕᲘᲡ ᲒᲔᲒᲛᲐ		2023 ᲬᲚᲘᲡ 5 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ / 2022 ᲬᲚᲘᲡ 5 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ		2023 ᲬᲚᲘᲡ 5 ᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲐ ᲬᲚᲘᲣᲠ ᲒᲔᲒᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲐᲨᲘ %
						ᲡᲮᲕᲐᲝᲑᲐ	%	ᲡᲮᲕᲐᲝᲑᲐ	%-ᲣᲚᲘ ᲪᲕᲚᲘᲚᲔᲑᲐ	
ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲑᲘ	**4,704.2**	**6,555.3**	**17,619.9**	**8,518.5**	**7,883.7**	**-634.8**	**92.5%**	**1,328.4**	**20.3%**	**44.7%**
გადასახადები	4,245.8	5,765.0	16,290.4	7,735.9	6,956.1	-779.8	89.9%	1,191.1	20.7%	42.7%
გრანტები	218.8	193.0	279.6	122.3	131.0	8.6	107.1%	-62.1	-32.1%	46.8%
სხვა შემოსავლები	239.6	597.3	1,050.0	660.3	796.7	136.4	120.7%	199.4	33.4%	75.9%
ᲮᲐᲠᲯᲔᲑᲘ	**5,389.6**	**5,874.2**	**16,335.2**	**7,991.5**	**6,524.0**	**-1,467.5**	**81.6%**	**649.8**	**11.1%**	**39.9%**
შრომის ანაზღაურება	670.9	722.1	2,236.7	1,112.1	854.0	-258.1	76.8%	131.9	18.3%	38.2%
საქონელი და მომსახურება	604.3	718.1	2,025.5	1,034.3	775.9	-258.4	75.0%	57.8	8.0%	38.3%
პროცენტი	387.8	333.0	1,201.0	564.6	502.7	-62.0	89.0%	169.7	51.0%	41.9%
სუბსიდიები	267.2	275.0	927.6	440.7	355.2	-85.5	80.6%	80.2	29.2%	38.3%
გრანტები	236.2	317.1	1,275.8	544.6	406.8	-137.8	74.7%	89.7	28.3%	31.9%
სოციალური უზრუნველყოფა	2,442.5	2,538.9	6,447.9	3,179.7	2,718.6	-461.1	85.5%	179.7	7.1%	42.2%
სხვა ხარჯები	780.7	970.0	2,220.7	1,115.5	910.9	-204.6	81.7%	-59.1	-6.1%	41.0%
ᲡᲐᲝᲞᲔᲠᲐᲪᲘᲝ ᲡᲐᲚᲓᲝ	**-685.4**	**681.1**	**1,284.7**	**527.0**	**1,359.8**	**832.8**	**258.0%**	**678.7**	**99.6%**	**105.8%**
ᲐᲠᲐᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲣᲠᲘ ᲐᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲡ ᲪᲕᲚᲘᲚᲔᲑᲐ	**712.5**	**841.6**	**3,681.3**	**1,248.2**	**1,136.6**	**-111.5**	**91.1%**	**295.0**	**35.1%**	**30.9%**
ზრდა	731.4	876.7	3,881.3	1,334.2	1,166.5	-167.6	87.4%	289.8	33.1%	30.1%
კლება	18.8	35.1	200.0	86.0	29.9	-56.1	34.8%	-5.2	-14.9%	15.0%
ᲛᲗᲚᲘᲐᲜᲘ ᲡᲐᲚᲓᲝ	**-1,397.9**	**-160.5**	**-2,396.6**	**-721.1**	**223.2**	**944.3**	**-30.9%**	**383.6**	**-239.1%**	**-9.3%**
ᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲣᲠᲘ ᲐᲥᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲡ ᲪᲕᲚᲘᲚᲔᲑᲐ	**-298.5**	**261.8**	**29.2**	**-75.4**	**814.9**	**890.2**	**-1081.1%**	**553.1**	**211.3%**	**2790.3%**
ᲖᲠᲓᲐ	**158.7**	**297.0**	**479.2**	**91.9**	**935.5**	**843.6**	**1018.1%**	**638.5**	**214.9%**	**195.2%**
ვალუტა და დეპოზიტები	0.0	254.2	34.1	0.0	858.0	858.0		603.9	237.6%	2516.0%
სესხები	158.7	42.9	445.1	91.9	76.3	-15.5	83.1%	33.5	78.1%	17.2%
აქციები და სხვა კაპიტალი	0.0	0.0	0.0	0.0	1.1	1.1		1.1		
ᲙᲚᲔᲑᲐ	**457.2**	**35.3**	**450.0**	**167.3**	**120.6**	**-46.6**	**72.1%**	**85.3**	**241.9%**	**26.8%**
ვალუტა და დეპოზიტები	419.7	0.0	0.0	8.8	0.0	-8.8	0.0%	0.0		
სესხები	37.5	34.5	450.0	158.5	120.6	-37.9	76.1%	86.1	249.5%	26.8%
აქციები და სხვა კაპიტალი	0.0	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0		-0.8	-100.0%	
ᲕᲐᲚᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘᲡ ᲪᲕᲚᲘᲚᲔᲑᲐ	**1,099.4**	**422.2**	**2,425.8**	**645.8**	**591.7**	**-54.1**	**91.6%**	**169.5**	**40.1%**	**24.4%**
ᲖᲠᲓᲐ	**3,216.7**	**809.0**	**3,644.3**	**1,230.2**	**1,012.1**	**-218.1**	**82.3%**	**203.1**	**25.1%**	**27.8%**
საშინაო	-356.7	272.7	1,400.0	700.0	482.6	-217.4	68.9%	209.9	77.0%	34.5%
საგარეო	3,573.4	536.3	2,244.3	530.2	529.5	-0.7	99.9%	-6.8	-1.3%	23.6%
ᲙᲚᲔᲑᲐ	**2,117.2**	**386.7**	**1,218.5**	**584.4**	**420.4**	**-164.0**	**71.9%**	**33.6**	**8.7%**	**34.5%**
საშინაო	31.7	12.9	42.9	24.9	12.6	-12.3	50.7%	-0.2	-1.7%	29.4%
საგარეო	2,085.6	373.9	1,175.6	559.5	407.7	-151.8	72.9%	33.9	9.1%	34.7%
ᲑᲐᲚᲐᲜᲡᲘ	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**	**0.0**		**0.0**		